

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/563/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114217040
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1114217040.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Š. C., C. N. XX/XX, N. E., zast. JUDr. Ľubomírom Mullerom, usadeným euroadvokátom, so sídlom Symfonická 1496/9, Praha, Česká republika, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o zaplatenie 30.000,-Eur, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 17. septembra 2014 č. k. 11 C 60/2014 - 21 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie vo veci samej o návrhu navrhovateľa, ktorým sa proti odporcovi domáhal zaplatenia sumy 30.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za jeho nezákonné väznenie, nakoľko rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov so sp. zn. T 98/81 zo dňa 30.6.1981 bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona, bol za to odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dva a pol roka nepodmienečne so zaradením do prvej nápravno-výchovnej skupiny, trest odňatia slobody vykonal v období od 3.6.1981 do 3.12.1982, pričom uznesením Vojenského obvodného súdu Prešov so sp. zn. 4Rtv 138/90 zo dňa 16.1.1991 bol predmetný odsudzujúci rozsudok zrušený. Uviedol, že po zastavení trestného stíhania podal navrhovateľ na ministerstvo spravodlivosti žiadosť o náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- Eur a vzhľadom na neuznanie tohto nároku bolo na súde prvého stupňa v súvislosti s touto žiadosťou vedené konanie so sp. zn. 4 C 86/2012, v ktorom súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 18.11.2013, č. k. 4 C 86/2012 - 55, návrh navrhovateľa zamietol pre neunesenie dôkazného bremena jeho osobou.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o zastavení konania vychádzal z ust. § 103, § 104 ods. 1 a § 159 ods. 3 OSP, nakoľko zistil zhodnosť účastníkov konania v oboch posudzovaných konaniach v rovnakom procesnom postavení, taktiež zistil identickú argumentáciu ohľadom relevantných skutkových okolností a ustálil tak totožnosť predmetu konania. Mal za to, že po právoplatnosti rozsudku vo veci so sp. zn. 4 C 86/2012 - 55 zo dňa 18.11.2013 nevznikli žiadne nové skutočnosti, ktoré by dané veci odlišovali, keď navrhovateľom uvádzané tvrdenia o vplyve výkonu trestu odňatia slobody na jeho súkromný život a spoločenské uplatnenie existovali už v čase konania a rozhodovania vo veci so sp. zn. 4 C 86/2012 a tieto argumenty mohol navrhovateľ použiť už v rámci tohto konania, minimálne v štádiu konania o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, ktoré však nepodal. Za irelevantnú mal rozdielnosť sumy predstavujúcej výšku požadovanej nemajetkovej ujmy, keď navyše Ministerstvo spravodlivosti SR požiadal o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur ako v pôvodnom súdnom konaní. Vyjadril názor, že konštatovaním prekážky res iudicata nejde o denegatio iustitiae, pretože navrhovateľ mal priestor svoju výpoveď prezentovať v konaní so sp. zn. 4 C 86/2012, na pojednávanie bol riadne a včas predvolaný, neprišiel naň a jeho právny zástupca sa vyjadril, že jeho výpoveď nepovažuje za potrebnú. Potrebu vypočutia navrhovateľa vyjadril až po zamietnutí návrhu pre neunesenie dôkazného bremena, ale nie formou opravného prostriedku, ale formou nového návrhu na začatie konania. Zhrnul,

že prekážka veci rozsúdenej tvorí taký nedostatok podmienok v konaní, ktorý nemožno odstrániť a pre ktorý nemožno v konaní pokračovať. Preto predmetné konanie zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 OSP majúť za to, že navrhovateľ procesne zaviniť zastavenie konania, ale odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne trovy nevznikli, resp. si náhradu trov konania neuplatnil.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ a žiadal ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude o jeho nároku po jeho prejednaní rozhodnuté. Poukázal na zamietnutie návrhu vo veci so sp. zn. 4C 86/2012 pre neunesenie dôkazného bremena, z ktorého dôvodu nejde o vec rozhodnutú v zmysle, že by boli preskúmané všetky dôkazy a na svoje právo zhromaždiť dôkazy a predložiť ich súdu. Konštatoval, že iným navrhovateľom bolo vyhovené len na základe listinných dôkazov, keď v prípade konania so sp. zn. 4 C 86/2012 bol vyslovený odlišný názor o potrebe účastníckej výpovede za účelom preukázania nároku. V konaní so sp. zn. 4 C 86/2012 sa neodvolal z dôvodu, že podanie opravného prostriedku nie je povinnosťou účastníka, ktorý môže zvoliť iný spôsob pre uplatňovanie si svojho nároku, zobrať si zo zamietajúceho rozhodnutia poučenie a podať nový návrh na začatie konania. Poukázal tiež na rozdielnosť súm predstavujúcich výšku požadovanej nemajetkovej ujmy.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť stotožniac sa so závermi súdu prvého stupňa o existencii prekážky veci rozhodnutej na základe totožnosti predmetu konania, jeho účastníkov a skutkových okolností, od ktorých sa nárok odvíja. Mal za to, že doplnenie návrhu o vyjadrenie navrhovateľa nemôže prekážku veci rozhodnutej odstrániť, keď tieto skutočnosti existovali už v priebehu konania so sp. zn. 4 C 86/2012. Nové prejednanie veci by podľa neho predstavovalo rozpor so zásadou „ne bis in idem“. Pokiaľ ide o hmotnoprávnu stránku veci uviedol, že nárok na nemajetkovú ujmu nie je v zmysle príslušných právnych noriem daný, keď štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu, ktorý ustanoví zákon. Vzhľadom na to uviedol, že Ústava SR náhradu nemateriálnej ujmy nepriznáva, pričom rozhodovanie o nej odkazuje na vnútroštátne zákony, resp. na súdne konania. Namietal aplikáciu čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná od 18.3.1992, pričom navrhovateľ bol uznaný vinným v predchádzajúcom období. V zmysle judikatúry ESLP sa náhrada za krivdy alebo škody spôsobené pred ratifikáciou Dohovoru neposkytuje.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 159 ods. 3 OSP len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Právoplatnosť súdneho rozhodnutia je jeho vlastnosť, ktorá spočíva v zásadnej záväznosti rozhodnutia a v jeho zásadnej nezmeniteľnosti. Ak súd rozhodol vec, nemôže o nej znova konať a rozhodovať. Vzniká tu prekážka rozsúdenej veci, na ktorú musí súd prihlíadať ex offio, hoci námietku tohto nedostatku podmienok konania môžu vzniesť i účastníci konania. Musí ísť o totožnosť osôb a totožnosť predmetu konania za totožnosti rozhodných skutkových okolností, od ktorých sa nárok odvíja.

V danom prípade odvolací súd zhodne s vysloveným názorom súdu prvého stupňa má za to, že v posudzovanej veci existuje prekážka veci rozsúdenej, nakoľko o uplatnenom nároku navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku jeho odsúdenia za trestný čin nenastúpenia vojenskej služby a v dôsledku výkonu trestu odňatia slobody za tento trestný čin, bolo už právoplatne rozhodnuté v konaní Okresného súdu Bratislava I so sp. zn. 4C 86/2012. Všetky ďalšie argumenty navrhovateľa o tom, že z dôvodu použitia iných dôkazných prostriedkov sa o prekážku veci rozhodnutej nejedná, sú irelevantné, nakoľko nemajú oporu v zákonnej úprave a ani v rozhodovacej činnosti súdov. Pri ustálení totožnosti účastníkov konania, totožnosti predmetu konania a zhodnosti podstatných skutkových okolností bez ďalšej polemiky sa jedná o procesnú prekážku veci rozhodnutej brániacu vec opätovne prejednať. Inak tomu nie je ani za situácie, že v pôvodnom konaní navrhovateľ titulom tej istej nemajetkovej ujmy žiadal priznať sumu 18. 000 Eur a v novom konaní žiada zaplatenie sumy 30.000,- Eur, hoci v zmysle rozhodovacej praxe pri rozdielnosti výšky uplatňovaných súm res iudicata tvorí len časť nároku do výšky pôvodne uplatnenej. V tejto súvislosti je totiž potrebné mať na zreteli, že rozhodovanie o výške nemajetkovej ujmy je v kompetencii súdu na základe zásady voľného hodnotenia dôkazov bez ohľadu na dôkazy predkladané účastníkom konania, t.j. výška priznanej nemajetkovej ujmy nekorešponduje výlučne len s dôkazmi predkladanými, na rozdiel od iných právnych titulov peňažného plnenia.

Vyššie citované ust. OSP má na pamäti princíp právnej istoty ako jedného zo základných a ťažiskových princípov právneho štátu, ktorým je i Slovenská republika (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR).

V danej veci i za pripustenia opodstatnenosti argumentácie navrhovateľa dochádza k stretu dvoch základných ústavných princípov. Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces, jednak o zásadu

právnej istoty ako súčasť právneho štátu, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu. Daná procesná situácia musí byť vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov a teda z pohľadu oboch procesných strán (IV.ÚS 481/2011).

Pri zachovaní relevantnej rovnováhy medzi spomenutými ústavnými princípmi je potom potrebné uprednostniť princíp právnej istoty v dôsledku právoplatného súdneho rozhodnutia, keďže žiadnym postupom súdu v konaní so sp. zn. 4 C 86/2012 Okresného súdu Bratislava I nebola navrhovateľovi odňatá možnosť realizácie svojho procesného práva navrhovať a označovať dôkazy.

Vzhľadom na uvedené na základe obsahu spisového materiálu odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 2, veta prvá OSP, avšak v odvolacom konaní odporcovi náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ktorý zastavenie konania zaviniť, nepriznal, keďže si ich náhradu neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.